

De Standaard

Rudi Smeets

Maandag 24 januari 2022 om 3.25 uur

INTERVIEW FELIX BERGERS

‘Corona heeft sociale cohesie versplinterd, vooral bij minstbedeelden’

De Universiteit voor het Maatschappelijke Belang ijvert voor een rechtvaardigere en duurzamere wereld. De Sociale Kalender is een van de initiatieven om de doelstellingen te realiseren.

Op de Sociale Kalender stond onlangs een webinar over de donuteconomie, een economisch model waarin sociale gelijkheid en de ecologische draagkracht van de planeet centraal staan. De naam is ontleend aan de vorm van een cirkeldiagram. De binnenste ring geeft het sociale fundament (onderwijs, gezondheidszorg, vrede, huisvesting ...) aan, de buitenste staat voor de ecologische plafonds. ‘Precies de twee thema’s die als een rode draad door onze werking lopen’, zegt Felix Bergers. De 61-jarige inwoner van As, sinoloog van opleiding, is sinds de oprichting coördinator van de Universiteit voor het Maatschappelijke Belang.

‘In 2013 stapten we met enkele mensen naar Luc De Schepper, de toenmalige rector van Universiteit Hasselt’, zegt hij. ‘Onze boodschap was: kunnen we de derde pijler van de universitaire werking – maatschappelijke dienstverlening – samen versterken? Academisch onderwijs en zuiver wetenschappelijk onderzoek – de twee andere pijlers – moeten ten dienste staan van de samenleving. Dat stond al in het mission statement van de eerste universiteit, die in 1088 werd opgericht in Bologna. De rector had oren naar onze argumenten en zette het licht op groen voor de oprichting van de Universiteit voor het Maatschappelijke Belang. De provincie leverde een groot deel van de financiële middelen.’

Wat zag u als de hoofddoelstelling van uw opdracht?

‘Kruisverbanden leggen tussen zes maatschappelijke thema’s: ontwikkelingssamenwerking, milieu en klimaat, vrede en mensenrechten, maatschappelijke cohesie, armoedebestrijding en samenwerking tussen levensbeschouwingen. Je kunt wel aan ieder thema apart werken, maar dat volstaat niet om een duurzame en rechtvaardige samenleving op te bouwen. Daarom kun je ecologie en sociale verhoudingen niet van elkaar scheiden. Als we maatregelen nemen tegen klimaatopwarming, moeten we vermijden dat mensen in armoede daar het eerste slachtoffer van worden. Degenen die er het minst verantwoordelijk voor zijn, dragen vaak de zwaarste gevolgen. Vandaar dat we erg geloven in de principes van klimaatrechtvaardigheid. Klimaatverandering is geen louter fysieke kwestie, het gaat over mensen, over individuele en collectieve verantwoordelijkheid. Wij willen daarin een rol spelen. Als we vrijwilligers samenbrengen over alle verkokering heen, versterken we de samenleving.’

Rector Luc De Schepper werd in 2020 opgevolgd door Bernard Vanheusden. Wat betekende dat voor de Universiteit voor het Maatschappelijke Belang?

‘Hij staat net als zijn voorganger achter onze doelstellingen, maar eerder dook een ander probleem op. De Vlaamse regering bepaalde dat de provincies geen persoonsgebonden bevoegdheden meer

mochten uitoefenen. Daardoor verloren we een groot deel van onze middelen en werd onze organisatie verzelfstandigd als vzw. Van de minister van Welzijn krijgen we nu een projectsubsidie, die het verlies gedeeltelijk compenseert.'

Op de website van de UMB lezen we dat het de kunst is om de maatschappelijke actie niet te laten lamleggen door corona. Hoe groot is de impact van de pandemie op uw werking?

'Je kunt er niet omheen: corona heeft de sociale cohesie versplinterd, vooral in de categorie van de minstbedeelden. Dat zijn vaak mensen die – ik geef maar enkele voorbeelden – digitaal niet actief zijn en geen belwaarde meer hebben op hun mobiele telefoon. Bovendien blijven velen van hen verstoken van actuele informatie. Toch wil ik hier geen miserieverhaal van maken, want er werden waardevolle initiatieven genomen om hun isolement te doorbreken. Zo gingen medewerkers van het Genkse ontmoetingshuis De Sfeer op huisbezoek om eenzame mensen een geschenkje te brengen en een bemoedigend gesprek met hen te voeren.'

'Vóór corona brachten we makkelijk honderd organisaties fysiek samen op allerlei evenementen, dat werd door de beperkingen erg moeilijk. De Sociale Kalender – geesteskind van de veel te vroeg gestorven Louis Franssens – is onze vluchtheuvel. Het is voor een deel een virtueel ontmoetingshuis geworden. Heel wat activiteiten vinden online plaats. Met dank aan onze medewerker Pierre Reynders, voorzitter van de Hasseltse seniorenraad. Hij vult de Sociale Kalender bijna dag na dag aan.'

Online heeft beperkingen.

'En voordelen. De komende dagen staan er weer heel wat webinars op de Sociale Kalender, onder meer over de Europese hamster, armoede en corona, openbaar vervoer in binnen- en buitenland en ecocide in het internationale recht. Online is het geografische bereik veel groter, maar we hopen dat we zo snel mogelijk weer activiteiten kunnen opzetten in de fysieke ruimte. Vanuit dat oogpunt is het verheugend dat we een nieuw ontmoetingshuis krijgen in de pastorie en de kerk van Godsheide.'

Verschenen op maandag 24 januari 2022